

Lag

om servicesedlar inom småbarnspedagogiken

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att med hjälp av servicesedlar inom småbarnspedagogiken öka familjernas valmöjligheter i fråga om hur småbarnspedagogiken ordnas för barnen, förbättra tillgången till tjänster inom småbarnspedagogiken och främja samarbetet mellan kommunen och de privata serviceproducenterna.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på användningen av servicesedlar inom den småbarnspedagogik som ordnas enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018). Vad som i denna lag föreskrivs om kommuner gäller även samkommuner.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *serviceanvändare* ett barn inom småbarnspedagogiken samt utöver barnet dess föräldrar eller andra vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för barnet,

2) *servicesedel* en av den kommun som har organiseringsansvaret för småbarnspedagogiken till barnets förälder eller någon annan vårdnadshavare eller laglig företrädare för barnet given utfästelse om att ersätta kostnaderna för den småbarnspedagogik som tillhandahålls av en serviceproducent upp till det värde som kommunen fastställt på förhand, antingen till ett jämnstort belopp eller till ett inkomstrelaterat belopp,

3) *inkomstrelaterad servicesedel* en servicesedel vars värde bestäms antingen på de grunder som kommunen fastställt eller, på det sätt som föreskrivs i 11 § i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken (1503/2016), enligt inkomsterna för barnet och dess förälder eller någon annan vårdnadshavare som lever i gemensamt hushåll med barnet samt för en person som lever med föräldern eller vårdnadshavaren i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden,

4) *självriskandel* den andel av det pris för en av en privat serviceproducent anordnad tjänst inom småbarnspedagogiken som inte täcks av värdet av den servicesedel kommunen beviljat och som ska betalas av serviceanvändaren samt utöver vilken det inte får tas ut några andra avgifter för småbarnspedagogik av denne.

4 §

Serviceproducenter

Kommunen beslutar om de tjänster inom småbarnspedagogiken enligt 1 § i lagen om småbarnspedagogik för vilka den använder servicesedlar i enlighet med vad som föreskrivs i 5 § 3 mom. i den lagen.

Kommunen ska godkänna de privata serviceproducenter och deras verksamhetsställen vars tjänster serviceanvändaren får betala för med en servicesedel som kommunen beviljat. Uppgifter om godkända serviceproducenter och deras verksamhetsställen samt om priserna för de tjänster som de producerar ska finnas offentligt tillgängliga på en webbplats i ett allmänt datanät och vid behov på annat lämpligt sätt.

Kommunen ska återkalla godkännandet av en serviceproducent eller dennes verksamhetsställen, om förutsättningarna för godkännandet inte längre uppfylls eller om serviceproducenten ber att kommunen återkallar godkännandet.

5 §

Förutsättningar för godkännande av serviceproducenter

Kommunen får endast godkänna serviceproducenter

1) som uppfyller de villkor som föreskrivs för privat småbarnspedagogik i 9 kap. i lagen om småbarnspedagogik,

2) vars småbarnspedagogik motsvarar den nivå som krävs av motsvarande kommunala verksamhet,

3) som har en ansvarsförsäkring vars försäkringsbelopp med beaktande av småbarnspedagogikens art och omfattning kan bedömas vara tillräckligt för att de personskador som verksamheten eventuellt ger upphov till ska kunna ersättas och vilken till sina övriga villkor motsvarar sedvanlig ansvarsförsäkringspraxis, och

4) som uppfyller de krav som kommunen separat ställer med avseende på serviceanvändarnas behov, tjänsternas kvantitet eller kvalitet eller på förhållandena i kommunen eller andra liknande krav.

Bestämmelserna i 1 mom. 1, 2 och 4 punkten tillämpas även på vart och ett av serviceproducentens verksamhetsställen. De krav som kommunen ställer och som avses i 1 mom. 4 punkten ska vara icke-diskriminerande och grunda sig på faktorer som kan bedömas objektivt.

6 §

Serviceanvändarens ställning

Kommunen ska informera serviceanvändaren om dennes ställning vid användning av servicesedel, servicesedels värde, serviceproducenternas priser, grunderna för hur självriskandelen bestäms och hur stor den uppskattas vara samt om den klientavgift som bestäms för klientavgifter enligt lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken.

Serviceanvändaren har rätt att vägra ta emot en servicesedel som denne erbjuds, varvid kommunen ska ordna en plats inom småbarnspedagogiken inom den kommunala verksamheten eller hänvisa serviceanvändaren att, om denne så önskar, ansöka om stöd för privat vård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996).

En serviceanvändare som har fått en servicesedel ska ingå avtal med serviceproducenten om tillhandahållandet av småbarnspedagogiken. Ett sådant avtalsförhållande omfattas av bestämmelserna och rättsprinciperna inom konsumenträtt och avtalsrätt i enlighet med

innehållet i avtalet. Bestämmelser om hur en tvist mellan serviceanvändaren och serviceproducenten som gäller avtalet kan föras till konsumenttvistenämnden finns i lagen om konsumenttvistenämnden (8/2007).

7 §

Bestämmande av servicesedelns värde samt kommunens rätt att få uppgifter

Kommunen ska bestämma servicesedelns värde så att det är skäligt med tanke på serviceanvändaren. Vid bedömning av värdets skälighet ska hänsyn tas till barnets ålder och den tid barnet deltar i småbarnspedagogiken, barnets behov av stöd, de kostnader som föräns kommunen för tillhandahållande av motsvarande verksamhet som kommunens egen produktion eller för anskaffning av motsvarande verksamhet som en köpt tjänst samt den uppskattade självriskandel som ska betalas av serviceanvändaren. Servicesedelns värde ska regelbundet justeras så att det är skäligt. När det gäller en inkomstrelaterad servicesedel ska serviceanvändaren ska få ett beslut om servicesedelns värde.

För bestämmande av servicesedelns värde ska serviceanvändaren lämna kommunen de inkomstuppgifter som avses i 11 § i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken. Trots sekretessbestämmelserna har kommunens rätt att avgiftsfritt, med iakttagande av 17 § i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken, få sådana uppgifter och utredningar om serviceanvändarens ekonomiska ställning som är nödvändiga för bestämmande av servicesedelns värde.

Trots sekretessbestämmelserna har kommunen rätt att avgiftsfritt av barnets vårdnadshavare, myndigheter inom undervisningsväsendet, myndigheter inom social- och hälsovården, andra som tillhandahåller tjänster inom småbarnspedagogik, socialvård och hälso- och sjukvård samt yrkesutbildade inom social- och hälsovården få sådana uppgifter och utredningar om den småbarnspedagogik som ett barn deltar i vilka är nödvändiga för beviljande av en servicesedel inom småbarnspedagogiken och för bestämmande av värdet på den.

De uppgifter och utredningar som avses i 2 och 3 mom. får bevaras i ett års tid från och med beviljandet av servicesedeln.

8 §

Höjande av servicesedelns värde

Värdet på en servicesedel ska höjas till ett högre värde än vad som följer av 7 § 1 mom., om serviceanvändarens försörjning eller lagstadgade underhållsskyldighet annars äventyras eller om det behövs med hänsyn till andra motsvarande kostnader som beror på faktiska familjeförhållanden samt med beaktande av sådan förmån som betalas i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet förbehålls för viss tid eller på livstid.

I fråga om höjande av värdet på en servicesedel ska det fattas ett beslut.

9 §

Begränsning av kommunens ansvar

Kommunen är skyldig att betala ersättning till serviceproducenten högst till servicesedelns värde.

Om det pris för en tjänst som serviceanvändaren och serviceproducenten avtalat om är lägre än värdet på servicesedeln, är kommunen skyldig att till serviceproducenten betala högst det pris som serviceanvändaren och serviceproducenten avtalat om.

10 §

Ändringssökande

Omprövning av ett sådant beslut om godkännande eller återkallande av godkännandet av en serviceproducent eller ett verksamhetsställe som avses i 4 § får begäras genom en begäran om omprövning enligt 16 kap. i kommunallagen (410/2015). Ett beslut med anledning av en sådan begäran om omprövning får överklagas hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär enligt det kapitlet.

Omprövning av ett beslut om värdet på en inkomstrelaterad servicesedel enligt 7 § eller om höjning av värdet på en servicesedel enligt 8 § får begäras hos ett sådant kollegialt kommunalt organ som avses i 50 § i lagen om småbarnspedagogik. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Servicesedlar för småbarnspedagogik som är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag ska av den kommun som beviljat sedlarna ändras så att de överensstämmer med denna lag senast den 31 juli 2026.

Vid sökande av ändring i ett sådant beslut om servicesedlar inom småbarnspedagogiken som har fattats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009). Omprövning ska dock begäras hos ett sådant kollegialt kommunalt organ som avses i 50 § i lagen om småbarnspedagogik.

Helsingfors den 28 november 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Undervisningsminister Anders Adlercreutz